

Hledejte Hospodina!

Nápis

Nad vstupem do našeho kostela je nápis HLEDEJTE HOSPODINA. Už po čtyři generace oslovuje naše okolí, kolemjdoucí netečně míjející kostel i nás, příchozí. Z jakého oddílu v bibli ten text je? Nemáme o tom v archivu záznam. Zadáním v konkordanci Biblenet se objeví text z knihy Sofoniáš: Hledejte Hospodina, pokorní země. Po týdnu přípravy na tento text jsem však mluvil s Lydií a ona si přesně pamatuje, že ten text je z Izajáše! Je to v kralickém překladu, v roce 1939 jiný k dispozici nebyl. V našem ekumenickém překladu místo „hledejte“ máme „dotazujte se“, proto se text z Izajáše v internetové konkordanci neobjevil. Tak znovu od začátku.

Milí přátelé,

text, který je základem pro naše dnešní kázání, je zapsán u proroka Izajáše v 55.kapitole, 6. verši, v kombinaci obou našich překladů:

„Hledejte Hospodina, dokud může nalezen býti; vzývejte ho, dokud je blízko.“

Izajáš

Kniha Izajáš se tyčí v bibli jako hora, kterou nemůžete minout a ke které ukazuje spousta rozcestníků, hlavně v Novém Zákoně. Je to největší prorocký spis v bibli, má 66 kapitol. Jméno Izajáš, hebrejsky Jéšajáhú, znamená "Hospodin je spása". Je to jméno „mluvící“: kniha Izajáš je poselstvím útěchy, naděje a spásy pro Boží lid. Postihuje těžké období izraelské historie dlouhé skoro 200 let: konec doby králů, vpád Asyřanů, kterému sever Izraele podlehl, ale Jih se ještě ubránil. Potom přichází babylonský král Nebúkandnézar, který dobyl Jeruzalém a odvedl Izraelce do zajetí. A nakonec se v 6. století objevuje perský král Kýros a ten povoluje návrat Izraele z exilu. Historický Izajáš žil zřejmě v 8. století za králů Jótama, Achaze a Ezechiáše. Část knihy Izajáš od 40. kapitoly zvanou Deuteroizajáš, ze které je náš text, tedy napsal nejspíš jiný, pozdější autor.

Kniha Izajáš doprovází Boží lid všemi útrapami kterými v té době procházel , a přináší mu stále a znovu nabídku záchrany a spásy od Hospodina, který je věrný, milosrdný a který nikdy svůj lid neopustí. Izajáš přináší také na více místech Hospodinovo zaslíbení, že pošle svého vyvoleného , pomazaného služebníka, který ponese naše nemoci a bolesti a bude umučen pro naši nepravost. Ohlašuje tím budoucí příchod Ježíše Krista.

Je těžké knihu Izajáš nějak popisovat, nejlepší je se do ní rovnou začíst.

V následujícím verši je shrnuto poselství celé Izajášovské knihy:

*„ V **návalu rozlícení** skryl jsem před tebou na okamžik svoji tvář, avšak ve **věčném** milosrdenství jsem se nad tebou slitoval, praví Hospodin, tvůj vykupitel.“*

Snad právě tato slova - spolu s žalmem 23., kde stojí *„prut tvůj a berla tvá, to mne potěšuje“!* - nám pomůžou pochopit jedno z velkých témat , se kterým se kniha Izajáš vyrovnává, totiž do jaké míry odpovídá všemohoucí Hospodin za všechna utrpení a neštěstí izraelského lidu. Nebo je dokonce sám působí ? Ani my dnes si s tím nevíme rady v souvislosti s probíhající válkou, s přírodními katastrofami, s globálními hrozbami současnosti, máme strach. Možná nám pomůže obraz rodiny, ve které Bůh jako milující otec (matka) napomíná svoje děti a když děti zlobí, tak ho to moc bolí, až v návalu rozlícení přikročí i k trestu. Hněv je emoce, která patří k lásce a vyjadřuje, jak moc se nás chování blízkých – nebo bližních - dotýká. Bible zmiňuje na více místech, že lidská svévole vyvolává Boží hněv a že jejím důsledkem je i trest. My bychom to měli umět přijmout, jako v rodině.

Náš text je psán do doby návratu Izraelců z babylonského exilu. Z Jeruzaléma zbyly jen rozvaliny a trosky , žije tam pár zoufalců, kteří nebyli deportováni a zůstali. Hospodinův chrám je zbořen. Do nějakého budování se lidem asi moc nechce. Izajáš přesto povzbuzuje a těší jeruzalémský lid: *„plesej neplodná, budeš mít mnoho synů, tvým manželem je přece Hospodin zástupů. Sion bude nově vybudován z drahokamů, všichni tví synové budou Hospodinovými učedníky...“* Prorok volá *„Vzhůru! všichni, kdo žízníte“*. Zve k radostné hostině , bez peněz a bez placení. Výzva , která zní *„Pojďte , vezměte a jezte“* nám musí připomenout hostinu, ke které býváme zváni i my, Večeři Páně.

HLEDEJTE!

Obvykle hledáme, když jsme něco ztratili. Nebo když chceme něco objevit, získat, když nám něco chybí.

Izajáš volá, hledejte!

Volá k těm , kdo se vrátili po 50 letech exilu do domova svých předků a kladli si otázku , jaký to má smysl začínat žít ve zpustošené zemi.

Volá i k pronárodu, o kterém mluví v předchozím verši a který má přiběhnout za Svatým Izraele. Volá i na nás.

Hledat znamená rozhlížet se, sledovat stopy, být v pohybu: za chvíli budeme zpívat „*Vstaň a hledat pojd'.*“ Předpokladem hledání je nemít cíl sám v sobě. Předpokladem hledání je zaslechnout volání, mít otázky, chtít reference. Snad proto máme v ekumenickém znění tohoto verše „ dotazujte se“.

Hledání Hospodina

Hledejte Hospodina a žádného jiného! Žádný jiný není! On je ta správná, jediná a poslední instance.

Na světě se děje tolik nepochopitelného zla a neštěstí . Proč? Možná je svět rozdělen na sféru dobra a sféru zla a člověk hledá způsob, jak s každou z nich vyjít. Tohle si myslí lidé od starověku až dodnes. Ale prorok Izajáš říká , tak to není. Ďábel neexistuje, neexistují ani neovladatelné temné síly zla, které by řídily svět. Nehledejte je, hledejte Hospodina. Hospodin je tou poslední instancí, která bere pohromám a neštěstím, zmaru a smrti definitivní platnost. On to má pod kontrolou. Jeho program není, spočítat to každému podle jeho skutků, jeho programem je záchrana a spása člověka. Odjakživa, od počátku světa. Ani my nemusíme dělit své okolí na dvě části, plus, do které patříme , a mínus, od které nelze čekat nic dobrého. V bratrském společenství sboru lze přece předpokládat u druhých ve všem jen ty nejlepší úmysly a ne naopak.

Hledejte Hospodina, stvořitele a původce všeho, dobrého i zlého, zdárného i porušeného. Jestli to vše stvořil jeden Bůh, nejsou kompetence nad světem rozděleny mezi mocnosti dobra a mocnosti zla. Bůh je nade vším. Hledejte Hospodina a nikoho jiného.

Ale jak ho hledat a kde , když ho nikdo nikdy neviděl? Tam, kde bychom chtěli my, on nebývá: v prvním čtení jsme četli, že Bůh nebyl ani ve vichřici, ani v zemětřesení, ani v ohni, byl jenom hlas jemný , tichý..

A naopak tam, kde to vypadá naprosto beznadějně, se Bůh zjeví, když s tím nikdo nepočítá, dokonce ani král Babylónu se nemůže dopočítat, jak jsme četli u proroka Daniele minulou neděli:

23 *A ti tři muži, Šadrak, Měšak a Abed-nego, padli svázaní do rozpálené ohnivé pece.*

24 *Nebúkadnesar se otázal: „Což jsme nevhodili do ohně tři svázané muže?“ Odpověděli: „Jistěže, králi.“*

25 *Král zvolal: „Hle, vidím čtyři muže, jsou rozvázaní a procházejí se uprostřed ohně bez jakékoli úhony. Ten čtvrtý se svým vzhledem podobá božímu synu.“*

Ten čtvrtý, podobný božímu synu, byl nepochybně také při tom, když Maxmilian Kolbe, polský katolický kněz vězněný v roce 1941 v Osvětimi, položil svůj život výměnou za život otce rodiny, jednoho z deseti vězňů, kteří byli odsouzeni k smrti hladem .

Hledejte Hospodina, dokud může být nalezen ; volejte ho, dokud je blízko. Slovo „dokud“ tady může působit jako hrozba nebo ultimátum, ale je to spíš vybídnutí a pozvání: Bůh se dává nalézt, on se chce dát nalézt, právě teď , tak na co ještě čekáte? Je nám tak blízko, že k němu můžeme a máme volat, dokud žijeme.

Linie nápisu

Bratři a sestry , slova „*Hledejte Hospodina*“ mají pro nás , střešovické evangelíky, ještě jednu linii - linii nápisu. Nápis nad vchodem, to je náš vývěsní štít, značka , slogan. Proč zvolili naši předchůdci před třemi generacemi právě tenhle text? Proč je v nápisu starozákonní Hospodin a ne Kristus? Nemáme k tomu z té doby žádné zprávy a tak se můžeme jen domýšlet. Myslím, že důvodem k volbě tohoto textu byla snaha oslovit srozumitelně své okolí a zároveň vzbudit zvědavost.

Jaký nápis bychom asi zvolili my? Otázka po Bohu patří mezi základní životní otázky, tehdy i dnes. Otázka „ Věříš v Boha?“ je nejčastější. Málokdy zní „ Věříš v Krista?“ nebo „Jsi křesťan?“

V té době nikoho nenapadlo, že by s tím nápisem mohl být nějaký problém.

Zakrytí za války

Kostel byl otevřen v roce 1939 , už za okupace. Za války byl nápis zakryt, aby nebyl vidět. Důvod k tomu neznáme. Nevíme, jestli to bylo nějaké nařízení okupantů, protektorátních úřadů, vnitřní pokyn naší církve nebo opatrná iniciativa sboru (Hospodin = Jahve – židovství). Jisté je, že s nápisem bylo spojeno nějaké ohrožení, které jsme nemohli nebo nechtěli podstoupit.

Příběh studenta 1969

Náš nápis svoje poslání plní, jak poznáme z dalšího příběhu. Minulý týden jsem mluvil s Davidem Balcarem o tématu dnešních bohoslužeb a on mi pověděl, co se mu přihodilo a vrylo do paměti před lety v Jindřichově Hradci na jedné pastorálce. Měli téma „Jak jsem přišel k víře“ a jeden z kazatelů vyprávěl:

„V září 1969 jsem přijel do Prahy nastoupit do prvního ročníku studia práv. Jel jsem z nádraží autobusem na koleje Větrník. Tramvaj na Petřiny se tehdy zřejmě budovala a proto se jelo objížďkou, která vedla kolem střešovického kostela. Všiml jsem si zajímavé budovy, na které v západu slunce zlatě svítil nápis Hleďte Hospodina. Přestože jsem neměl tehdy s církví a vírou nic společného, ten nápis mě tak zaujal, že jsem dojel na kolej, otočil se a jel zpátky ke kostelu. Vešel jsem na faru. Zrovna tam byla biblická hodina a mě to zaujalo, přestože přítomní bylo převážně staršího věku. Farář Hrejsa si mě všiml a řekl, přijď zítra. To byla mládež. Začal jsem chodit do sdružení, Hrejsa mě pokřtil, požehnal moji svatbu, pokřtil naše dítě. Naše sdružení se ještě donedávna ve Střešovicích občas scházelo. Pak jsem žil v jižních Čechách, stal jsem se postupně ordinovaným presbyterem, jáhnem, farářem. I v penzijním věku sloužím dál sboru v Kaplici.“

Co k tomu dodat? Ten příběh se nám může vybavit, kdykoli vycházíme a vcházíme do tohoto společenství. Může nás inspirovat, když budeme v našem sboru dál promýšlet, jak bychom se lépe a víc otevřeli našemu bezprostřednímu okolí.

Evangelium

Přátelé, proč ale máme hledat Hospodina, když naše víra stojí na evangeliu Ježíše Krista? Byla by to nepříjemná otázka, kdyby evangelium a starý zákon stály vedle sebe (jako bible a korán) nebo proti sobě (jako marxismus a křesťanství). První křesťané měli nejdřív zprávu o Kristově vzkříšení, později i zprávu o jeho životě a tak mohli znát jasné Ježíšovo stanovisko: „*Nepřišel jsem zákon zrušit, ale naplnit.*“

My hledáme Hospodina, protože nás k tomu vede Pán Ježíš, nejen v modlitbě Páně slovy „Otče náš“ a „Bud' vůle tvá.“ Smíme a máme ho při tom následovat. Málokdo dojde až do hladomorného bunkru jako Maxmilián Kolbe.

Když u Izajáše čteme zaslíbení o dítěti jménem Immanuel, o vyvoleném pomazaném služebníku, nemůžeme pochybovat, že se ta slova týkají Ježíše.

S hledáním Hospodina bychom neměli přestat nikdy, jinak nám zůstane v rukou figurka vymodelovaná z našich představ, která „nemůže spasit“ (Izajáš).

Není to bláznovství, hledat Boha, kterého nikdo nikdy neviděl? Má smysl hledat Božího syna, který žil na tomto světě, ale my nemáme po něm ani stopy, žádný hmatatelný doklad, důkaz nebo ostatek? Ani ten prázdný hrob, pardon.

Hledejme Krista živého, který se dává nalézt, který je blízko. Hledejme živého mezi živými, ne mezi mrtvými .

Amen

1872 / 11333